

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben évente 960,
félre 480, negyed-
évre 240, havonta
80 L. Vidékire évente
1000, félre 500,
negyedévre 250 lei,
havonta 80, egyes-
esébe ára 3 lei, va-
radnapl. szám 5 lei.
Ausztriában 48 Gr.
Párisban 10 Bl. 12 L.

NAGYVÁRADI NAPLO

Szerkesztőség, ki-
adóhivatal: Nagyvá-
r: Printul Carol
(Szilágyi Dezső) u.
2. sz. Telefon: 21.
Sürgönycim: Napló
Oradea. Megjelenik
hét naponta kivételével
szombatkorán reg-
gel. Hirdetések fel-
vétel díjszabása
— szerint —

CSÜTÖRTÖK, 1931. május 21.

Felelős szerkesztő: FEHER DEZSŐ

XXXIV. ÉVFOLYAM, 112. SZAM.

Az igazi magyar-román együttérzés

Magyar bánat, román bánat, szláv bánat
Mind egyforma bánat.

Ady.

Az aradmegyei Vadász községben össze-
dobbantak a belpolitikai és világgazdasági vál-
ság miatt ránk szakadt nehéz idők súlyát
együttérző magyar és román szívek. Ugy tör-
tént, hogy az aradmegyei Magyar Párt je-
löltjei Parecz Béla volt országgyűlési képviselő,
Olosz Lajos dr. kisjenői ügyvéd és
Purghy László nagybirtokos népgyűlést tartot-
tak Vadászban. Ékes, meggyőző beszédekkel
világították meg, hogy a tizenkét év óta vál-
takozó kormányok nemesak a magyar kisebbsé-
gek kulturális, gazdasági jogait nem biztosít-
tották ígéreteik dacára a békeszerződés, gyula-
fehértvári határozat és az alkotmány szellemé-
ben, de az agrárreformmal, az elviselhetetlen
adókkal, hibás gazdasági és pénzügyi politi-
kájukkal az erdélyi testvér román népet is a
tönk szélére juttatták. Hogy a természeti kin-
csokban oly gazdag Romániának nemesak a
maga életsorsát, de az ország konszolidációját
is megalapozni akaró népe megszabaduljon a
közpenézeket prédáló, a korrupció, baksis, ki-
járás révén milliárdokat szerző paraziták si-
sera hadától, ezért kell a politikai hatalomra
sohasem számítható Magyar Pártnak külön
listával harcba indulni. Ezért kell minden
magyarnak világnézleti különbségre tekintet
nélkül erős, egységes hadisorba állva a Ma-
gyar Pártot e harcban szavazatával győze-
lemre segíteni. Csak így remélhetjük, hogy ha
a parlamentbe és szenátusba minél több ma-
gyar képviselő és szenátor jut, nemesak a ma-
gyar sérelmeket tudják orvosolni, hanem jó-
gaink elismerése után vissza tudjuk varázsol-
ni azt a lelki harmóniát és érdekösszeget,
mely évszázadokon át a politikusok harcai el-
lenére össze tudta forrasztani Erdély három
testvérnépét: a magyart, román és szászt.

A vadászai magyar népgyűlésen nemesak
a magyarok jelentek meg teljes számmal és
hallgatták áhitattal a komoly, meggyőző, szen-
vedélymentes igazságokat, hanem román gaz-
dák és parasztok, akik valamennyire értik a
magyar nyelvet is, nagy számmal voltak a
hallgatóság sorában. És amikor a Magyar
Párt képviselőjelöltjei és delegátusai leszáll-
tak a szónoki emelvényről, a román gazdák-
nak egy küldöttsége kereste fel a Magyar
Párt jelöltjeit és arra kérte fel őket, hogy
tartanak a magyarúl nem tudó vadászai ro-
mánoknak is programbeszédet, mivel úgy tud-
ják, hogy a jelölt urak — akik között Parecz
Béla volt magyar képviselő nemesak az arad-
megyei magyar, de a román nép bajain is
igyekezett segíteni, a román nyelvet is értik.

Elmélyedhetnek, elgondolkozhatnak ezen
a vadászai eseten nemesak a most egymás el-
len, de egységesen a Magyar Párt ellen har-
coló román politikai pártok képviselői, szená-
tusjelöltjei és államférfiai. Különösen az erdélyi-
iek, akik tudják, hogy a magyar imperium
éveiben is bármilyen elszántan küzdöttek is
az erdélyi nemzeti párt kiváló képviselői a
parlamentben a magyar kormányokkal s poli-
tikusokkal, az erdélyi megyes magyar-román
lakosságu községek népei egymást megértő,
egymást becsülő békességben éltek egymással.
Vállvetve dolgoztak, — mert akkor még nem
volt munkahiány — a maguk, családjuk meg-
élhetéséért és annak az országnak felvirágzá-
sáért, mellyel sorsuk éppúgy összefüggött,
mint ahogy a most kisebbségi sorsba sodródott
erdélyi, körösvidéki és bánáti magyarság sorsa
és boldogulása is össze van forrva Románia
felvirágzásával. A most mindnyájunkra egy-
formán ránszakadt gazdasági pusztulás ör-
vényéből való kimenekülésével.

Az imperiumok változhattak. Politikai
pártok kormányra juthattak és elbukhattak,
de az együttélő, gondokkal, bajokkal küzdő né-
pek együttérzését nem változtatta meg a gyű-
löltre uszító és a politika szennyes vizein a
maguk vagyoni és egyéni érvényesülésén túl
a népek sorsával nem törődő stréberek túleke-
dése, kortes harci zaja. Ezért emelkedik ki a

mostani választási küzdelmek szívjából is be-
csületes, nyílt, a maga és a testvéreinek ja-
vát szolgálni akaró programjával a Magyar
Párt. Ezért villan fel a népek szolidaritását
hirdető hallhatatlan költőnek ez az örök igaz-
ságos ígérete: „Magyar bánat, román bánat,
szláv bánat, mind egyforma bánat“!...

Ez a Magyar Párt vadászai népgyűlésén
történt esetnek elgondolkodásra érdemes tanu-
sága.

Fehér Dezső.

Ellentétek a jorgisták és a liberálisok között

Intrikák Bukarestben Ciurdariu biharmegyei prefektus ellen
Miért nem tartottak eddig a kormány jelöltjei propaganda-
gyűléseket Biharmegyében

Tegnap megint városszerte befejezett
tényként beszéltek megint nagyváradi román
körökben, hogy megint prefektusváltás
lesz. Az ugynevezett beavatott körök azt is
tudták, hogy megérkezett Bukarestből a bel-
ügyminiszter távirata, mely szerint Ciurda-
riut felmentették állásától és helyette Ni-
colau ó-romániai közigazgatási felügyelőt
nevezték ki Biharmegye és Nagyvárad új
prefektusává.

Illetékes helyen nyert értesülésünk sze-
rint ez a hír nem felel meg a valóságnak.
Délutánig nem érkezett semmiféle távirat
új prefektusi kinevezésről. Ciurdariu prefek-
tus nyugodtan és buzgón végezte hivatalos
teendőit, mint mindennap. Tudomást sem
szerzett arról, hogy künn az előszobában
élénken tárgyalták az elhelyezkedést és ér-
vényesülést keresők, hogy mikor érkezik Ni-
coleanu, az új prefektus és hogy lehetne vele
kontaktust keresni.

Ezeknek a kormánypárti berkekben vál-
tozásokról oly sűrűn felhangzó híresztelések-
nek komolyabb alapja az, hogy odalenn Bu-
karestben és itt Biharmegyében is nagy el-
lentétek vannak a kollaboráló és egy listán
szereplő Jorga-párti és liberális jelöltek és
politikusok közt. Jorga miniszterelnök ter-
mészetesen ragaszkodik az ő jelöltjeihez és

prefektusaihoz. Ezzel szemben a liberálisok,
akik a választások után új, kizárólagos párt-
kormányuk uralmában reménykednek, Arge-
toianu belügyminiszternél intrikálnak és
akarják mindenütt a maguk embereit kine-
veztetni Jorga prefektusai helyett.

Erre azonban kevés kilátás van Bihar-
megyében. Jorga miniszterelnök ugyanis nem
jöhet el mostanában Nagyváradra. Maga he-
lyett azonban elküldte sógorát, Bogdan ezre-
dest, aki az itt tapasztaltak után legőszin-
tebb elismerését fejezte ki Ciurdariu prefek-
tusnak eddigi munkásságáért.

A jorgisták és a liberálisok közötti tor-
zsalkodásnak azonban az az eredménye, hogy
Ciurdariu prefektus többszöri sürgetése da-
cára nem jöttek még el az „Uniunea Natio-
nala“ nagyrészt regáti képviselő és szenátor-
jelöltjei, hogy megkezdjék propaganda kör-
utjukat és programbeszédeiket a biharme-
gyei községekben. E miatt Ciurdariu pre-
fektus jelentést küldött Argetoianu belügy-
miniszternek és Hatieganu miniszternek,
hogy azonnal küldjék ide a képviselőjelölte-
ket, mert ha meg nem kezdik mihamarabb a
választási agitációt Biharmegyében, nehéz
lesz ellensúlyozni a többi pártoknak már na-
pok óta folyó propagandáját.

A georgisták, a cuzisták és az averes- cánusok is letették a jelölőlistájukat Zealea Codreanu csoportja...

A nagyváradi törvényszéken tegnap há-
rom párt tette le ismét jelölőlistáját a ju-
nusi választásokra. Az új liberálisok, a cu-
zisták és az averescanusok.

A georgisták listája a következő: 1.
Dr. Zigre Miklós. 2. Dr. Mocan Miklós. 3. Dr.
Jercan Nerva. 4. Dr. Maior Miklós. 5. Dragan
Teodor. 6. Roman Ioan. 7. Dr. Romul Capre.
8. Draghici Mihai. 9. Petre Gavril.

A cuzista lista: 1. Petringariu Ioan. 2.
Dr. Ioan Giurgiu. 3. Dr. Petru Pateanu. 4.
Laurentin Nicoare. 5. Traian Hidos. 6. Mo-
rit Gheorghe. 7. Selegean Ioan. 8. Vancu Va-

sile. 9. Selegean Petru. A párt neve: Zealea
Codreanu csoportja.

Az averescanusok úgy a képviselő, mint
a szenátorjelölő listákat is benyújtották teg-
nap délelőtt.

A képviselőjelölő lista: 1. Goga Octa-
vian. 2. Dr. Iacob József. 3. Dr. Andru Sze-
vér. 4. Mangra Demeter. 5. Roxin Miklós. 6.
Cornel Vaida. 7. Marcus István. 8. Chisiu
Eugen. 9. Moldovan Ionel.

A szenátorjelöltek: 1. Dr. Iacob János. 2.
Popp János. 3. Niste Iacob. 4. Dr. Filip
Victor.

Felhívás a zsidó választókhoz!

Megkezdődött a választási igazolványok kiadása. Május 21-től kezdve mindennap e hó 30-ig minden zsidó választó váltsa ki igazolványát, mert ellenesetben bünt követ el önmagával, a zsidósággal és annak jövőjével szemben. A zsidó választó testvéreink bizonyára belátják, hogy minden szavazatra szükségünk van és a zsidóság parlamenti képviselője életkérdés számunkra. Tekintettel a pünkösdi ünnepre, igyekezzék minden zsidó testvérünk a pünkösöd előtti és utáni napokban feltétlenül kiváltani igazolványát. Nagyvárad és Biharmegye nagyszámu zsidósága szavazataival elérheti azt, hogy a lisztgyőztesen kerül ki s bekerülnek a parlamentbe azok, akiknek munkájára ott feltétlenül szükségünk van! Zsidó választók jelszava legyen csak az Országos Zsidó Párt jelöltjeire szavazunk!

Testvéri üdvözléssel:

A Zsidó Párt elnöki osztálya.

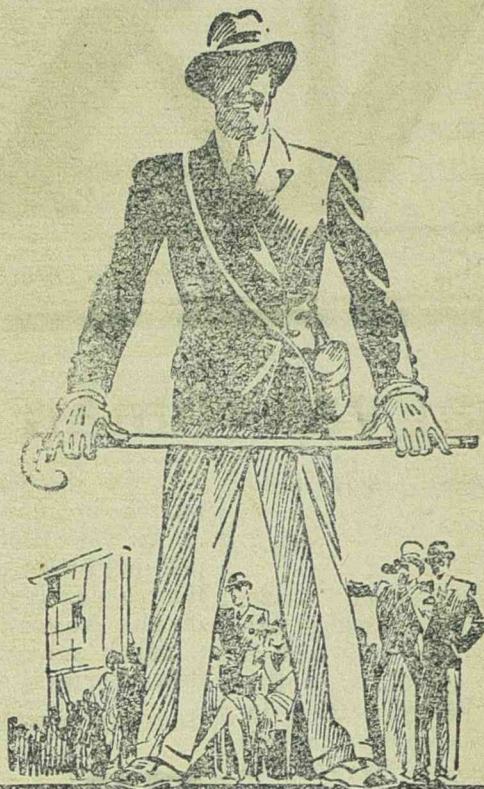
Radics János a Royalban

A nemrég elhalt híres Radics primás még hiresebb fia csütörtök estétől 10 napon át a Royal-kávéházban fog játszani. Nem kell őt külön a váradi közönségnek bemutatni. Már tavasszal ezelőtt önálló koncert keretében mutatkozott itt be és már akkor frappirozta hallgatóságát kiváló tudásával. Azóta óriási módon fejlődött. Nemcsak Budapesten a Ritz-szállodának, de Európa nagyobb városainak és legutóbb Párisnak volt kiváló attrakciója. Párisból hazatérve sikerült őt a Royal-kávéháznak erre a pár napra leszerződtetni. Nagyvárad közönsége bizonyára méltányolni fogja a Royal-kávéház áldozatkészségét, amellyel a közönségnek ezt a ritka műelőzetet megszerezte.

Hat új autótaxiengedélyt adott ki a város

Nincs megfelelő autóstánd Nagyváradon

Tegnap délelőtt az állandó választmány tartott ülést dr. Egry Gergely polgármester elnöklésével. A választmány elsőnek az új autótaxi engedélyeket tárgyalta le. Új autótaxi engedélyt kaptak a következők: Oláry Gusztáv, Boros Kálmán, Roth Andor, Kiss János, Krammer Jenő, Ujvári Teodor. A városban ezekkel együtt jelenleg 41 autótaxi működik. A választmány több engedélykérést nem tudott aprotálni, részben mert a törvényben előírt feltételeket nem foglalták magukban a kérések, részben pedig, mert nincsen megfelelő autóstándja a városnak és csak egy bizonyos számú autó kap helyet a standokon. A tanács úgy határozott, hogy a nem aprotált engedélyeket abban az esetben, ha a standokon megürül egy hely, aprotálni fogja és megadja az engedélyt.

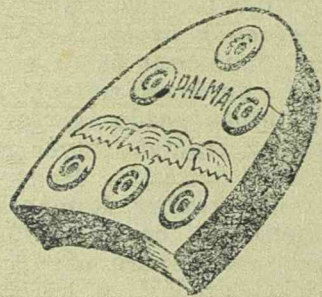
Ember lehet a talpán

de ehhez sok kell. A külső megjelenést sem szabad elhanyagolni. Mindenekelőtt nem szabad félretaposott cipősarokkal járni.

A PALMA sarkot azért kedvelik annyira minden kulturállamban, mert elegáns és tartósabb, mint a bőrsarok.

Nem luxusból, hanem okosságból és takarékoságból viselik a cipőt

csak PALMA kancsuk sarokkal.

Erős Németországra van szükség...

Amerikában a békeszerződések revízióját sürgetik

Newyorkból jelentik: A háboruban résztvevő amerikai légiók tagjai hatalmas gyűlést tartottak, amelyen megszavazták Spafford szenátor javaslatát a békeszerződések revíziójáról. A javaslat mielőbbi új békeszerződéseket sürget, hogy a háborus gyűlölködés megszűnjön és a béke biztosított legyen. A határozatról Hoover elnököt is értesítették, aki azt örömmel vette tudomásul. A gyűlésen különben számos politikai és közéleti előkelőség vett részt. A legnagyobb érdeklődést Copeland szenátor felhívására váltotta ki, aki hangsúlyozta, hogy erős Németországra van szükség, amely megvédje a nyugati államokat a bolsevizmus veszélye ellen.

Ugyancsak Newyorkból jelentik, hogy Larson szenátor memorandumot nyújt be a Népszövetséghez, amelyben a trianoni békeszerződések sürgős revízióját kéri. A jegyzék hangsúlyozza, hogy Magyarországon igazságtalanság esett, amelyet feltétlenül helyre kell hozni Magyarország területének megnagyobbítása által.

Párisból jelentik: Leon Blum, francia szocialista képviselő és pártvezér a Populaire-ben hatalmas cikket közöl a genfi tárgyalásokkal kapcsolatban és követeli a békeszerződések sürgős revízióját. Egyik nemzetnek sincs joga, hogy a békeszerződések kényszerével a természetes joggal ellentétes állapotokat tartson fenn. Nem szabad olyan szerződéseket fentartani, amelyekről gyakorlatban bebizonyosodott, hogy a népek gazdasági és szellemi szükségleteinek nem felelnek meg. A revízió kikerülhetetlen, természetes azonban, hogy oly módon kell végrehajtást nyernie, hogy abból újabb háborus veszedelmek ne származzék.

Férfi kalapot

olcsón, szépen és jól alakít és fest

Heller és Deutsch

Bv. Reg. Ferdinand 20.

FILMPALACE

Ma, csütörtök d. u. 3, 5, 7 és 9
Péntek d. u. 5, 7 és 9:

7-ik parancsolat

A Fox filmgyár slágere!

Főszerepben: Janet Gaynor, Charles Farrell

Előzőleg hangos pótkép

Szombaton 3, 5, 7 órakor a teremben,
este 9 órakor szép idő esetén a Filmterrasseon

Keringő a hálókocsiban

A legkedvesebb német hangos filmoperett 12 hangos felv.

A főszerepben: Albert Paulig, Lucie Englis,
Trude Berliner, Fritz Schulz.

Rendes helyárak

A felizgatott tömeg nem hallgatott rám, mondja Rozvány

Rozvány Jenő dr összetörve, véresen elmondja megveretésének történetét

Hétfőn és kedden ellenőrizhetetlen hírek keringtek a városban a tegledi eseményekről és dr Rozványról. Tegnapelőtt délután Seciureanu ügyész kiutazott Telegdre, hogy az ügyre világosságot derítsen. Tegnap hajnal felé azután behozták dr Rozványt és az ügyészség épületébe vitték.

Tegnap délelőtti tizenegy óra felé több száz főnyi tömeg gyűlt egybe az ügyészség és törvényszék előtt. Dr Rozványné engedélyt kért Lungoci vizsgálóbírótól, hogy beszélhessen férjével s egyben orvosilag megvizsgálathassa. A vizsgálóbíró megadta az engedélyt és dr Rozványné mintegy félóra hosszat beszélt férjével. Közben dr Winkler belgyógyász megvizsgálta dr Rozványt és

bordatörést, orrsontzuzódást, a szem alatt és a hátán véraláfutásokat

konstatált.

A RENDŐRSÉG SZÉTOSZLATJA A TÖMEGET

Közben azonban, míg dr Rozványné a törvényszék és ügyészség között járkált, telt az idő s a munkásokból álló tömeg makacsul várta. A rendőrség részéről először Borza komiszár igyekezett szép szóval eloszlatni őket, azonban hiába. Többen a tömegből kijelentették, hogy ha Rozványt megmutatják, akkor eloszlanak. Ekkor megérkezett Stanculescu kapitány egy rendőrsztag kíséretében és erőlyes fellépéssel szétoszlatta a tömeget.

DR ROZVÁNY JENŐ NYILATKOZATA

Lungoci vizsgálóbíró előékenyen engedélyt adott, hogy a sajtó képviselői az ügyészség fogházában meginterjúvolhassák dr Rozványt. Kijelentette ugyan, hogy információi szerint Rozványt nem bántották, hanem Telegden a tömeg és csendőrség közti összeütközés alkalmával Rozvány vérontástól tartott és ez annyira felizgatta, hogy rosszul lett, a földre zuhant és beverte a fejét a butorokba.

Hosszu várakozás után előhózzák dr Rozványt. Összetört, sápadt. Mutatja, hogy az inge véres. A következő nyilatkozatot teszi:

Tizenötödikén kértem engedélyt a gyűlésre a megyei prefektúrán Ineura, Telegdre és Élesdre. Tizenhatodikán közölték velem, hogy a gyűléseket nem engedélyezik. Elhatároztam, hogy választóimat értesítem erről, mert ha nem lépek velük érintkezésbe, a szavazás rovására megy. Fél tizenegykor érkeztem Telegdre, ahol a község háza előtt nagy tömeg várt és körülvettek. Egy harminc másodperces beszédben közöltem a tömeggel, hogy a gyűlést nem engedték meg és felszólítottam mindenkit, hogy oszoljanak szét. A tömeg, mely igen lelkes volt, nem akarta ezt tudomásul venni és mivel láttam, hogy tüntetés készül, elhatároztam, hogy nem várom meg Telegden az autóbuszt, hanem gyalog megyek át Élesdre. A tömeg, úgy ahogy volt, körülvett és a Dolgozók Blokkját éltetve, elkísért a tegledi hidig. Ott ismét felszólítottam a tömeget, hogy forduljon vissza, míg én egyedül mentem tovább Élesdre. Hogy a tömeg azután mit csinált nem tudom.

Élesden egy kávéházba mentem megkávézni. Eközben odajött Munteanu járási őrmester és közölte velem, hogy felsőbb rendeltetűre letartóztat és Telegdre kísértet. Nem tu-

Rendőrség oszlatta szét tegnap az ügyészség előtt egybegyűlt tömeget

dom megérteni, miért kellett, hogy Telegdre vigyen, miért volt a letartóztatás szükséges, mikor nem csináltam semmit s ha csináltam volna is, Váradra kellett volna vigyenek. Nyolc kilométert vittek gyalog, majd teherautón vittek be a tegledi csendőrséghez. Egyszer azt hallom, hogy a parancsnok felszólítja az időközben összegyűlt tömeget, hogy oszoljon szét. Kiáltások hallatszottak be: „Éljen Rozvány, engedjék szabadon!” A kiáltások egyre hangosabbak lettek. A csendőrmester bezáratta a laktanya vaskapuit, majd később kinyitatta és a csendőrök rajvonalba fejlődtek a kapu előtt, töltött fegyverekkel. Ez vagy másfél óráig tartott, közben állandóan telefonáltak a váradai prefektúrára erősítést kérve. A prefektúra azt telefonálta, hogy az erősítés rövidesen ott lesz. A tömeg fenyegető magatartást kezdett tanúsítani s ekkor az őrmesterrel megegyezve kimentem és összetett kézzel kértem a tömeget, menjenek haza. Én, mint a törvény alapos ismerője, tudtam, hogy nem követtem el semmit és a csendőrség szabadon kell engedjen. A felizgatott tömeg azonban nem hallgatott rám. Ekkor érkezett meg Popa csendőrnagy kocsin. A tömeg éljenzéssel fogadta, abban a hiszemben, hogy engem jött kiszabadítani. Az őrnagy rendeletet adott a tömeg szétosztatására, ami puskatussal és riasztó sortűzzel meg is történt. Egész idő alatt a tömeggel semmilyen kapcsolatom sem volt, nem volt befolyásom alatt, cselekedeteikért nem felelhetek. A tömeg szétosztatása után Popa őrnagy bejött s az őrmestertől azt kérdezte rámmutatva: hát ez kicsoda?

— Ez dr Rozvány — felelte az őrmester.

Ahogy az őrmester ezt kimondta, Popa őrnagy öklével az areomba vágott és hatalmas ütéseket mért a fejemre, úgy, hogy elszédülve egy ágyra zuhantam. Orromból, számból ömlött a vér s valószínűleg azért, hogy az ágyat be ne piszkoljam, lerángigáltak a padlóra, ahol a verés folytatódott. Azt hittem, hogy a tudómból jön a vér s ki akartam köpni, erre Popa őrnagy rugdosni kezdett. Természetesen egész idő alatt a sértő szavak özönét zúdította rám: szemét, bandita stb. Ottlétem alatt a verés többször megismétlődött. Éjjelre egy kamrába zártak, ahol mész és szalma volt felhalmozva. Mostanig, míg orvosilag meg nem vizsgáltak, semmi ételt sem vettem magamhoz.

AZ ORVOSI VIZSGÁLAT EREDMÉNYE

Dr Winkler megvizsgált és a következőket konstatálta: egy bordatörés, orrsontzuzódás, véraláfutások a szem alatt és a hátán. Dr Winkler különben Röntgenvizsgálatot javasolt. Én kértem a kórházba utalásomat.

A vizsgálóbíró a letartóztatást elrendelte, de Rozvány kijelentette, hogy erről a hivatalos másolatot még nem kapta meg.

SECIUREANU VEZETŐÜGYÉSZ NYILATKOZATA A TELEGDI VIZSGÁLAT EREDMÉNYÉRŐL

A Nagyváradai Napló tegnapi számában egyedül irtuk meg, hogy Seciureanu vezetőügyész a Rozvány-ügy miatt autót Telegdre utazik, hogy a helyszínen ejtse meg a vizsgálatot és folytassa le a szükséges kihallgatásokat. A vezetőügyész a hajnali órákban jött vissza Telegdről, tegnap délelőtti fogadta a sajtó munkatársait, akiknek részletes nyilatkozatot adott a tegledi vizsgálat eredményéről.

ról. A vezetőügyész kijelentette, hogy dr Rozvány Jenőnek nem volt engedélye arra, hogy Telegden gyűlést tartson és mégis a megbízottjai segítségével sikerült 3-400 embert összehoznia. A csendőrök természetesen mit sem tudtak a gyűlés megtartásáról, erről csak később értesültek és felszólították, hogy mutassa fel engedélyét. Dr Rozványnak nem volt engedélye, el is indult Telegdről és a kommunis-ták tömege kikísérte egészen a község határáig. Dr Rozvány Élesdre ment, itt akart gyűlést tartani, de a csendőrség, mely idejekorán értesült erről a gyűlésről és dr Rozványt megakadályozta a gyűlés megtartásában.

Dr Rozvány Jenő ezután visszajött Élesdről Telegdre és ekkor már csendőrök várták, akik tekintettel arra, hogy ismét mint egy 600 főnyi tömeg gyűlt össze, bekísérték a csendőrségre. Dr Rozvány Jenő — mondotta a vezetőügyész — megjelent a csendőrség ablakában és lázítani kezdte a tömeget. A tömeg — folytatta nyilatkozatát a vezetőügyész — elkezdte az Internacionálét énekelni, sértő kifejezéseket használt a trónnal és a királlyal szemben és éltette Rozványt. Ekkor megtámadták a csendőrséget és hajszálon mult, hogy a szorongatott csendőrség fegyverét nem volt kénytelen használni. Mikor már csaknem robbanásig feszültek a kedélyek, érkezett meg Margittáról Popa csendőrnagy, aki felszólította a tömeget, hogy oszoljon föl és megakadályozta, nehogy a csendőrség sortűzet adjon le.

Dr Rozvány Jenő a csendőrségen szívedalmozta a csendőröket — mondotta a vezetőügyész, — amire lehet, hogy megütötték, azonban én szemtől-szembe láttam, különös sérülések nyomai nem voltak rajta. Belső fájdalomról panaszkodott, láza után érdeklődtem és Rozvány azt mondotta, hogy nincs láza, tehát komolyabb belső sérülésekről sem lehet szó. Különbözn pedig jelentette ki Seciureanu vezetőügyész — egy órán keresztül hallgattam ki Rozványt, a lábán állt, rendesen beszélt és nem úgy viselkedett, mint akit súlyosabb bán-talom ért volna.

A kihallgatás után a vezetőügyész intézkedett Rozvány Nagyváradra szállítása iránt. Mezőtelegden még 14 kommunista van letartóztatva a Rozvány-incidensből kifolyólag, a vizsgálat még tovább folyik és a vezetőügyész szerint újabb letartóztatások is várhatók.

A Városi Vasut a villanyáram leszállítását kérte a várostól

Az állandó választmány tegnap délelőtti tárgyalta a városi vasut villamosáram iránti leszállítási kérését, amelyet Bazilli Mihály, a villamosmű igazgatója terjesztett elő.

A Városi Vasut kérése nagy vitára adott alkalmat a választmányban. A városi vasut ugyanis arra hivatkozik, hogy a részére megállapított villanyáram-díj azért olyan magas, mert tévedések voltak a kalkulációknál. Régen a városi vasut önköltségi áron kapta a villanyt. Ebben az önköltségi árban benne volt a szén és az adminisztrációs költségek is.

A választmány ebben az ügyben úgy határozott, hogy bizottságot küld ki annak bevizsgálására, hogy le lehet-e szállítani a városi vasut villanyáramdíját. A bizottságban a polgármester, vagy helyettese, Pogány, Böszörményi, Markovits tanácsosok, Prodan főügyész és Bazilli Mihály, a villamosmű igazgatója vesznek részt.

Ne vegyen cipőt,

ahol **vászoncipő, sandalet, fonott-áru, gyermekcipő**

készletek **hihetetlen olcsó áron** árusíttatnak.

Bizalom bevásárlási hely! Ingyen sorsjegy! Huzás e hó 25-én!

csak a **Derby-üzletekben,**

**Összgyeremény
Lei 100.000.—**

**A
PARIS
MÁJ 1931**

Több mint 200 közgazdasági, tudományos és társadalmi kongresszus, mely az egész világ legjobb köreit érdekli.

Különböző előnyök és kedvezmények. Felvilágosítással szolgál bármely üzleti iroda.

Hősök napja

Ma szigorított vasárnapi munkaszünet.

Ma, május 22-én ünneplik országsszerte a világháboruban elesett hősök emlékét. Ez alkalommal szigorított vasárnapi munkaszünet van, amelyre vonatkozólag a munkaszüneti rendelkezések irányadók.

Nagyváradon reggel kilenc órakor az összes hitfelekezetek templomaiban gyásztiszteltet tartanak. A hivatalos Te Deum a görög katolikus és görög keleti székesegyházakban zajlik le és azon résztvesznek úgy a katonai, mint a polgári hatóságok vezetői és delegátusai. A görög katolikus és görög keleti templomokban megtartott istentisztelet után a görög keleti templomból a Rulikovszky uti hősök temetőjébe, a görög katolikus templomból pedig az olasz köztemetőbe indul körmenet katonai diszkrissérettel. A temetőkben az egyházi, polgári és katonai hatóságok megbízottjai fogják méltatni a háboruban elesett hősök emlékét.

Ugyancsak az iskolákban is ünnepségeket tartanak, amelyeken a tanárok ismertetik a nap jelentőségét.

VALAMENNYI ÁRU SZÁLLÍTÁSI TÁRFÁJÁT LESZÁLLÍTJÁK

Bukarestből jelenti a Rador: A CFR. igazgatótanácsa közli, hogy egyes lapok hirtelével szemben nemcsak néhány, de valamennyi áru szállítási tarifáját le fogják szállítani. Az új tarifa rövidesen nyilvánosságra kerül.

Akinek a gyomra fájl,
vagy bélműködése megrekedt, vagy gyomorégése van, az igyon természetes

Bikszádi vizet

Számos egyetemi tanár által ajánlva.
Mindenütt kapható

Pompadour kézimunkaszalon

Széchenyi tér 2. (Marmorosch-bank épületben)

kéri a nagyérdemű közgyűlést, mielőtt függvényeit, ágyterítőt, abrosszait, fehérneműjét beszerzné, keresse fel minden vételkötettség nélkül és győződjön meg izléses, finom kivitelű dolgairól, olcsó áráiról. Mindenemű átalakításokat, endlizést vállal.

A vendéglősök országos szövetségével létesített megállapodás szerint

egy pohár

rendes világos **sör 8 lei.**

Jorga Miklós beszéde Kolozsváron

„Erdélyben többségben vannak a románok, de kulturális kisebbségben“

Kolozsvárról jelentik: Jorga Miklós miniszterelnök tegnap Kolozsvárra érkezett. A Nemzeti Színház előtt nagy fogadtatásban részesítették. Mihali polgármester biztosította a miniszterelnököt Erdély szeretetéről. Jorga válaszában hangoztatta, hogy új éra következik az ország életében és a politika helyett a komoly munka ideje következett el. Támadta a nemzeti parasztpártot, amely kormányzása alatt tizenegymilliárd lej deficitet idézett elő. Erdélyben, mondotta, számbeli többségben vannak a románok, de kulturális kisebbségben ezért a kultúra fejlesztésére minden áldozatot meg kell hozni. Majd a prefektúrán tartott beszédet, amelyben ismertette, hogy került ő a kormány élére. Románia egy nagy üzem kell, hogy legyen mondotta, amelyben mindenki a helyén legyen és dolgozzon. Valakinek a pozícióját ne az határozza meg, hogy rokona, vagy barátja a hatalmon levőnek, hanem az, hogy milyen értékes és szorgalmas munkás. Az országot csak így lehet jobb idők felé vezetni. Támadja a nemzeti parasztpártot, amely nem tartotta be a gyulafehérvári pontokat. Ő a botosani pontok alapján áll vagyis nem ígérni, de teljesíteni mindent, amire szükség van az ország és a nép boldogulása érdekében.

Véres incidensek, politikai gyilkosságok a választási harcok tüzeiben

Királyi kihallgatásra mennek az ellenzéki párt vezérférfiai

Bukarestből jelentik: Súlyos incidensekről, véres verekedésekről és újabb politikai gyilkosságokról érkeznek a vidékről jelentések. Valceamegyében, Miliste község liberális és nemzeti parasztpárti választói összeverekedtek és

két embert életveszélyesen sérült állapotban szállítottak a kórházba.

Dambovitamegye Sacueni községében a helyettes primár és segítségére siető bátyját

súlyosan bántalmazták. A primár sérüléseibe belehalt.

A belügyminisztérium szépíteni igyekszik a dolgokat, azt állítván, hogy mindenütt magántermészetű verekedések folytak. A hivatalos jelentés szerint a nemzeti parasztpárti korteseket többhelyt megtámadta a nép, de a karambol megvédte a nemzeti parasztpárt híveit a tetleges bántalmazásoktól.

Lapzárta után érkezett hírek

* **Hitler vissza akarja állítani a császárságot.** Berlinből jelentik: Hitler nemzeti szocialista vezérkarával egy sziléziai kastélyban titkos gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a legintenzívebben harcolni fognak a német császárság visszaállítása érdekében. A császári trónra ismét egy Hohenzollernt akarnak visszahívni. A hír nagy izgalmat keltett egész Németországban, a lapok pártállásuk szerint élénken kommentálják a nemzeti szocialisták újabb tervét.

* **Reinhardt lett állampolgár lett.** Rigából jelentik, hogy Max Reinhardt, a világhírű rendező elvált az ottani törvények szerint jelenlegi feleségétől, felvette a lett állampolgárságot és az ősszel Thimig Helin wien szinésznőt veszi feleségül.

* **Wekerle eredeti módon segít a magyar munkanélkülieken.** Budapestről jelentik: Szerda délben tartott parlamenti ülésen Wekerle pénzügyminiszter bejelentette, hogy a munkanélkülieken olyképen akar segíteni, hogy a munkanélküliek 6 pengős áron fogják kapni a búzát és azt is hitelbe. A bejelentés a Ház minden oldalán élénk tetszést keltett és a pénzügyminiszter bejelentését tapssal fogadták.

* **Egy óra alatt Londonból — Newyorkba.** Londonból jelentik, hogy Harold Dann amerikai aviatikai mérnök az ottani léghajó-

Maniu a választás tisztaságának biztosítására az összes ellenzéki pártokkal egyezséget akar kötni. Gogával már megegyezett Erdélyre nézve, Bukarestben a gheorghistákkal tárgyal és Luput, valamint

a kisebbségi pártokat is be akarja vonni ebbe a kartellbe.

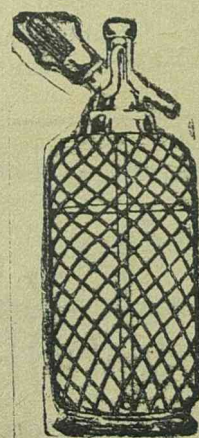
A szocialdemokrata vezetőkkel már Kolozsvárt megegyezett arra nézve, hogy a választás szabadságát együttesen ogják ellenőrizni és megvédeni. Ma estére Maniu összehívta a nemzeti parasztpárt végrehajtó-bizottságát és itt meg fogják állapítani a teendőket.

Bukarestből jelentik: Lucian volt szocialista képviselő Máramaroszigetről táviratot küldött a belügyminisztériumnak, amelyben tiltakozik a választások szabadságának korlátozása miatt, amely a gyűlekezési jog megsértésében és forgalmi akadályok támasztásában nyilvánul meg.

zasi társaság ülésén előadást tartott, melyen azt a szenzációs bejelentést tette, hogy az amerikai repülőgépkonstruktőrök egy olyan modellt szerkesztettek, mely folyékony oxigén-anyaggal hallatlan sebességet tud kifejteni. Így a London—Newyork távolságot egy óra alatt fogják megtenni. Szakkörök a tervet megvalósíthatónak találták.

* **Vasúti szerencsétlenség Franciaországban.** Párisból jelentik, hogy a lyoni pályaudvaron egy mozdony összeütközött egy befutó vonattal, a karambolnak 4 súlyos és 30 könnyebb sebesültje van.

* **Borbélymunkások gyűlése.** A nagyváradi borbély, fodrász és rokonszakszabó munkások f. hó 22-én, pénteken este fél 9 órai kezdettel rendkívüli taggyűlést tartanak a Körös-uccai Munkásotthonban

**Óvja meg
egészségét!**

Csak saját kezűleg készített, tiszta, bacillusmentes szódavizet igyon

Kapható

Auto Sifon Sparcle

B-dal Reg. Ferdinand 20

Plébánia palota

HEYMAN SZINKÖR

Csütörtökön
3, 5, 7 és 9.Pénteken
5, 7 és 9ELISABETH BERGNER
ELSA KISASSZONY

Schnitzler világhírű regénye

Jack Trevor

Albert Steinrück

Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

HIREK

* **LAPUNK** legközelebbi száma a mai munkaszünet miatt szombaton reggel, a rendes időben jelenik meg.

* **Óriási földrengés Olaszországban?** Budapesti tudósítónk jelenti: A pesti obszervatóriumok óriási méretű földrengést észleltek, amelynek fészke valószínűleg Olaszországban van. Az első megfigyelés ma hajnalban 3 óra 42 perckor történt. Újabb megállapítás szerint a földrengés központja Madeiraiban van, ahol azonban emberéletben nem esett kár.

* **Újabb gyilkosság történt Biharmegyében.** Tegnap délelőtt telefonon jelentették a nagyváradi ügyészségnek, hogy Kisláz községben meggyilkolva találták Illés Andor-nét. A parasztasszonyt ismeretlen tettesek ölték meg, akik a gyilkosság elkövetése után elmenekültek. Seciureanu vezető ügyész a délután folyamán kiment Kislázra a szükséges vizsgálat megejtése végett.

* **Ki lehet venni a választói igazolványokat a szenátorválasztásokra.** A nagyváradi törvényszék vezetőelnöksége az érdekeltek tudomására hozza, hogy a községi, vidéki, törvényhatósági és megyei tanácsok szenátorválasztásaira, amely 1931 június 6-án lesz, a választói igazolványokat ki lehet venni, a törvényszéki palotában a 42-ik számú szobában, délelőtt 9 órától 12 óráig.

* **A város árlejtést hirdet 500 vagon fára.** A város június 30-án délelőtt 10–11 óra között nyilvános árlejtést tart az első emeleti ülésteremben 500 vagon á 10.000 kg. I. a. göres és korhadásmentes 1–2 éves tűzifára. Az árlejtésen résztvenni óhajtok lepecsételt ajánlataikat június 30-án az árverési bizottság elnökének adják át 5% bánatpénzzel együtt. Közelebbi felvilágosítások a város-háza I. em. 29. sz. szobában nyerhetők.

* **Az új záróra.** Bukarestből jelenti a Rador: A munkaügyi minisztérium határozata szerint Bukarestben a záróra déli 12 és délután 6 órában lett megállapítva. Valószínűleg a kormány ezt a zárórát fogja bevezettetni az egész országban.

* **Külföldi munkások utólag nem kaphatnak tartózkodási engedélyt.** Bukarestből jelenti a Rador: A munkaügyi minisztérium közli, hogy mindazok a külföldi munkások, akik előzetes tartózkodási engedély nélkül jöttek be az országba, itt munkát vállaltak, utólag nem kaphatnak tartózkodási engedélyt és munkaadójukat 10–20 ezer lej pénzbüntetéssel fogják sújtani.

* **A Királyhágómelléki Református Egyházkerület közgyűlése.** A Királyhágómelléki Református Egyházkerület jövő héten, szerdán tartja ünnepélyes közgyűlését, amikor főgondnoki hivatalába iktatja dr. Thury Kálmán újonnan választott egyházkerületi főgondnokot.

* **Esküvő.** Hajnal Rózsika (Oradea) és Jules Benes (Anvers) f. hó 21-én d. u. 1 órakor tartják esküvőjüket Strada Avram Iancu 8., melyre rokonaikat és ismerőseiket ezuton hívják meg.

* **Vitézi telket kapott több Nagyváradon szolgáló katonatiszt.** Mint ismeretes, van egy törvényszakas, amelynek értelmében mindazok a katonatisztek, akik a háboruban „Mihail Viteazul” vitézségi érmet nyertek, igényjogosultak egy bizonyos területű földre, abban a városban, ahol katonai szolgálataikat teljesítik. Ennek a törvényeknek az alapján Popescu C. ezredes, Negru Teodor, Luca Constantin, valamint Ananie Podurariu őrnagyok beadvánnyal fordultak a városhoz, amelyben földet kérnek. Az állandó választmány tegnap délelőtti ülésén foglalkozott a kérelemmel és tekintve, hogy a törvény előírja a katonatiszteknek ezt a jogát, a választmány úgy határozott, hogy a kérelemnek eleget tesz. Meg is állapították, hogy a város milyen területén fogják a kért földeket az igényjogosultaknak megadni. Két kérelemnek a választmány közvetlen a város belterületén rendelkezésére álló földből tett eleget, ami ellen volt ugyan egy kis enyhe tiltakozás, végül is azonban az erre vonatkozó javaslatot elfogadták. A másik két kérelemnek a választmány a város külterén rendelkezésére álló földből tett eleget.

* **Molyirtó szerek:** Flit, Fly-tox, Globol, Naftalin, Terpentín, Rovarporok, Bagaria molypapír érkezett és kapható Farkas István Apolló drogériájában.

* **A Mircea nőegylet gyermeknapja a színházban.** Május 24-én, délután 4 órakor a színházban nagyszabású ünnepség keretében gyermeknapot rendez a Mircea nőegylet. A gyermeknap jelentőségét nem kell külön hangsúlyoznunk, a mai nehéz időkben a gyermek nevelése, tökéletes gondozása napjaink legnehezebb problémája. A Mircea nőegylet a jövő generáció érdekében tesz lépéseket ahhoz, amikor megrendezi gyermeknapját a színházban. A közönség minden biznnyal nagy érdeklődéssel fogja kísérni a Mircea nőegylet gyermekakcióját.

* **Orvosi hír.** Dr. Grósz Endre fogorvos külföldi tanulmányutjáról hazatérve, fogászati rendelőjét megnyitotta Bémer-tér 3. alatt. Rendel fog- és szájbetegeknek.

* **Prima oxford férfiingek méret után 295 lej Hollósnál.**

CARMEN fehér antilopcipők

450 és 500 leiért

kizárólag Reichard cégnél kaphatók

* **A zsidó ifjuság a Zsidó Pártban.** Ma, csütörtök délelőtt 10 órakor tartja alakuló gyűlését a romániai Zsidó Párt biharmegyei ifjusági tagozata. A hétfő esti közös ifjusági értekezleten megválasztott ideiglenes intézőbizottság ezuton is kéri Nagyvárad összes zsidó ifjuságának a megjelenését a nagygyűlésen. A gyűlés a Zsidó Párt saját helyiségében lesz megtartva (Ullmann-palota) pont 10 órakor.

* **A feleség, az anya egészségétől függ a család boldogsága és öröme.** Minden nő könnyebben birkózik meg a háztartás gondjaival, játszva végzi el feladatát, ha az erőt és egészséget jelentő Ovomaltine-t rendszeresen használja. 38

* **Legújabb divatu kalapok 200 lejtől Hollósnál.**

* **Modern látszerészet.** Szemüveget orvosi receptre legmegbízhatóbban készít Grosz S. Kossuth-u. 7.

Nagy pünkösdi olcsó vásár!

LONDON divatkötődében

Kossuth ucca 5 szám.

Eredetiggyári árban árusítja a legújabb divatu kiváló minőségű uszódresszeket, tenniszpullovereket, szwettereket

Harisnyák nagy választékban!

* **Egy automobil-karaván Romániában.** Mi, európaiak, ha a „karaván” szót halljuk, mindjárt egy afrikai sivatagot látunk magunk előtt. Csak ott képzelünk el karavánokat, tevékkel és beduinokkal. De egy automobil-karaván? Európában? És amely Romániát is meg fogja látogatni? Igen, ez lehetséges és legközelebb egy ilyen karavánt Bucarestben, a Calea Victoriei-n fogunk látni. A hírneves Citroen-gyár — amely néhány évvel ezelőtt a Szahara sivatagát utazta be kocsijaival — szervezett egy ily expedíciót egész Európán keresztül. Folyó évi április 22-én egy 20 Citroen automobilból álló karaván indult el Párisból. Ezen karaván 20 különböző típusú Citroen-kocsiból áll, a turakocsitól kezdve egészen a nehéz teherkocsig és egy mozgó javítóműhelyt is visz magával, hogy a szükséges javításokat és az alkatrészek kicserélését a helyszínen lehessen eszközölni. A menetirány a következő: Páris—Prága—Budapest—Szófia—Belgrád—Bécs—Páris. A karaván mozgófényképpel is fel lesz szerelve és Romániában is be fogja mutatni azon filmet, amely a Citroen-művek hét gyárat teszi szemléltetővé, amelyek 800.000 négyszögletes területet foglalnak el, 35.000 munkást foglalkoztatnak és napi gyártásuk 400 automobil. Ha a Citroen-gyárak által évente előállított 120.000 automobil egy-másmögé tennők, 600 kilométernyi hosszúságot nyernének. Ezek után várjuk a karavánt, amelynek minden esetre nálunk is oly nagy sikere lesz, mint más országokban volt és amely minden tekintetben a Citroen-automobilok fölényének fényes bizonyítéka lesz.

* **Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorfájásnál, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1–2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.**

* **A Gojdu-liceumban, a IV. osztályos felvételi vizsga, május 25-én kezdődik.** Erre a vizsgára jelentkezhetnek mindazon tanulók, akik szeptemberben vagy nem jelentkeztek különféle okokból, vagy vissza lettek utasítva.

* **Legdivatosabb selyem nyakkendők 75 lejtől Hollósnál.**

* **A Cion-templomban a sebbnothi is-tentisztelek csütörtökön, május hó 21-én este 7 órakor, május 22-én, pénteken este háromnegyed 7 órakor veszi kezdetét.** Szombaton délelőtt hazkara. Baromfivágatás pénteken reggel 7 órától fél 9 óráig lesz.

Csődtőmegkiárusítás

Mindenféle vasárak, szerszámok, butor-, ablak- és ajtóvasalások, háztartási cikkek, zománccények

minden elfogadható árban kiárusíttatnak.

Volt Schwartz és Ullmann

vaskereskedés. Nagy-lactér 8. sz.

* **A Zeire Agudasz Jiszroel Sewuoszi kulturprogramja.** Sewuosz első estélyén fél 11 órakor Fisch Ignázt az aktuális szüjből fog Charifesz előadást tartani. Ezután 11 órakor Schenk Jedidjo ur „Das erste Sewuoszfest” címmel tart előadást. Sewuosz második napján d. u. 4 órakor az ifjuság által rendezendő nagyszabású meetingen Hauer Ernő, Grosz Sándor és Silber Antal urak „Sewuosz Betrachtungen” címmel fognak szónoklatokat tartani, mely előadásokra érdeklődőket szívesen látunk. Kultur-szakosztály vezetősége.

SPORT

Tudnivalók a csütörtöki Bocskay—Törekvés mérkőzéshez

A Törekvés vezetősége lehetővé akarja tenni mindenkinek, hogy a debreceni Bocskayt, mely még Romániában nem volt és belátható időn belül nem is jön el megint, most megnézhesse. Ezért a helyárat az eddigiekhez képest is leszállította. Jegy nélkül senki a pályára nem léphet. Helyárat: gyerekek 15 lej, állóhely 30 lej, tagoknak 25 lej, korzó 42, tagoknak 37, tribün 60, tagoknak 50, páholy 80, tagoknak 70 lej.

A főmérkőzés a Károly-pályán pontosan 5 órakor kezdődik. Előtte 3 órakor Kinizsi—Törekvés kombinált.

Uj modern tennispályát létesített az NSE. A Múzeum-kertben az NSE tennisszakosztálya egy új pályát létesített, ugynevezett Center Courtot, melynek egész Romániában csak Bukarestben van párja. A pályát félméternyire a föld színétől mélyebben építették három réteggel. Legalul sziklakövek, rá salak, utána országút porával kombinált vörös por. Ez lehetővé teszi, hogy akár milyen esős időben is lehet játszani a pályán. A kiásott földből lépcsőzetesen tribünt létesítettek. Ilyen modern pálya csak a művelt nyugat legkedveltebb a mondain helyein van. Az új pályát vasárnap adják át hivatásának.

A női kézilabdacsapat és a hölgyatlétikai szakosztály vasárnap mutatkozik be. A Nagyvárad Testező Egyesület (NTE) női kézilabda csapata és hölgyatlétikai szakosztálya alig néhány hete, hogy megalakult. A fiatal NTE volt az első városunkban, amely ezen szép sportágakat a nők részére bevezette és rövid idő alatt annyira népszerűsítette, hogy ma már egymásután követik a példáját a többi sportegyesületek is. Az első bemutatkozó mérkőzés vasárnap délután a Rhédey-kerti sportpályán lesz megtartva. A vasárnapi verseny egyben az NTE felavató ünnepélyét is képezi.

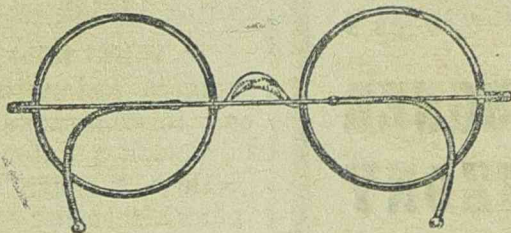
A vendéglősök országos szövetségével létesített megállapodás szerint

**egy pohár
rendes sör 8 lei.**

A Bocskai-futball csapata részt vesz a kegyeleti stafétán. Városunk atletikai élete szenzációs meglepetést nyert a váradi hősök napján, délután a Törekvéssel mérkőző debreceni Bocskai futbalcsapatnak azon bejelentése, hogy a délelőtti 10 órakor a városon keresztül rendezendő kegyeleti stafétában indulni óhajtanak. Az atlétikai liga az atlétika propagálása érdekében nagy örömmel fogadta a jelentkezést és természetesen megadta hozzájárulását. A staféta startja a nagyállomástól a Rulikovszky-temetőbe. Indulás pont 10 órakor; a staféta utja a fő-uccán végig, a Szent László-téren keresztül. Bizonyosan nagy számú érdeklődő közönség fogja végig nézni a szenzációnak ígérkező kegyeleti stafétát.

Klein Hugó, látszerész

„ZEISS-PUNKTAL“ szemüvegek, Rodenstock-Perfa, Busch-Ultratin és Bifocal szemüvegek egyedüli le-rakata. Bifocal üveg két szemüveget pótol, mert ezzel úgy távolra, mint közelre lehet látni.

Lorgnettek, látcsövek, hőmérők, időjelzők, „VOIGT-LAENDER“ fényképező-készülékek, valamint mindennemű fényképeszeti cikkek és kellékek dus választéka.

Orvosi recept után szemüvegeket azonnal készítünk.

Oradea, Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi ut) 4.

»Bizalom« bevásárlási helye.

Május végén tárgyalják az intellektuelek adófelelbevezéseit

Az I. felelbevezési bizottság az utolsó hét nap alatt a felelbevezések kilencven százalékát utasította vissza

Az adófelelbevezések tárgyalása még mindig folyamatban van. Értesülésünk szerint az intellektuális foglalkozásuak felelbevezéseinek tárgyalására e hó végén, illetőleg a jövő hó elején kerül a sor és pedig május 29-én és 30-án az orvosok, június 2-án a mérnökök és gyógyszerészek, június 3-án az ügyvédek és fogtechnikusok felelbevezéseit tűzik ki napi-rendre.

Az I. adófelelbevezéseket tárgyaló bizottság az utóbbi hét alatt tartott ülésein közel négyszáz ügyet tárgyalta le. Jellemző a bizottság működésére, hogy a letárgyalta felelbevezések közül csak 36 esetben döntött az adózók javára, a többi felelbevezéseket elutasították, tehát a felelbevezések 90 százaléka nem talált meghallgatásra.

Kétezer nyugdíjas ostromot intézett a pénzügyigazgatóság ellen

A Jorga-párt helyi alelnöke táviratilag interveniált a kormánynál a nyugdíjak azonnali kiutalása iránt

Nagyvárad és Biharvármegye nyugdíjasainak szomorú kálváriája hónapról hónapra megismétlődik. A nyugdíjilletmény sohasem érkezik meg idejére, mindig eltelik egy-két hét, amíg Bukarestből intézkedés történik a kiutalás iránt.

Május hóban is megismétlődött az átkos rendszer, elmúlt az elseje, el a tizedike, sőt a félhónap is és ime itt van már 21-ike és még a nyugdíjasok ezrei mindig nem kapták meg a hónap elsején esedékes járandóságait. Az első két heti várakozás még csak eltelt valahogy, de a második félhónap kezdete óta napról-napra fokozódott az izgalom és tegnap délelőtti hangos tüntetésben robbant ki. A reggeli órákban egyre több és több nyugdíjas gyülekezett a pénzügyigazgatóság épülete előtt, majd a folyosókat is ellepték és az elkeseredett emberek hangosan követelték törvényes járandóságaik kifizetését.

— Nem alamizsnát, hanem fizetésünket kérjük!

— Miért nem gondoskodnak rólunk!

— Ehen halunk! A halálba kergetnek!

Ilyen és sok más kiáltás hallatszott a tömegből és egyre fenyegetőbbé vált a helyzet, amikor is a tisztviselői kar minden ékesszólását felhasználva, nagy nehezen lecsillapított

ta az izgatott tömeget és sikerült megértetni a szerencsétlenekkel, hogy a helybeli pénzügyi hatóság a legjobb akarat mellett sem tehet semmit sem érdekükben, miután a nyugdíjakat a bukaresti központi nyugdíjpénztár utalja ki és a kiutalás alapján a Nemzeti Bank helyi fiókja fizeti ki a szükséges összeget. A tömeg lassan-lassan eloszlott azzal, hogy ma megint eljönnek és addig nem mennek haza, míg ki nem fizetik őket.

Alig hogy a tüntetés lezajlott, érkezett a pénzügyigazgatóságra dr. Petric orvos, a Jorga-párt helyi szervezetének alelnöke, aki a tisztviselőktől értesült a történetről és meglepetéssel vette tudomásul, hogy éppen most, a választások előtt, a nyugdíjasok még nem kapták meg a fizetéseiket, holott januárban, amikor a képviselő-pótvalasztás lezajlott és Teianu akkori pénzügyi államtitkár volt a jelölt, már a hónap első napjaiban fizettek. Dr. Petric felkérte a pénzügyigazgatóság nevében táviratilag sürgesse meg a kiutalást és kijelentette, hogy ő maga is azonnal táviratot intéz közvetlenül Jorga miniszterelnökhöz, a melyben kérni fogja, hogy a biharmegyei és nagyvárad nyugdíjasok illetményeit haldéktalanul folyósítsák.

GOVORA FÜRDŐ

8 órányira Bukaresttől

Szezon: június 1-től szeptember 30-ig

Palace szálloda a legmodernebb komforttal — Mérsékelt árak — Olcsó élet — Felvilágosítással, prospektussal, tarifával szolgál Soc. Govora — Calimanești, București 1., Str. Brezoianu Nr. 62.

Jódas, kénes ásványvíz javulva reumánál, érelmeszesedésnél, szélütésnél, vérbajnál, bőrbajoknál, visszértágulásnál.

Komplett fizikálisterápia berendezés.

Belégzések, süritett levegő, mint Reichenhallban, villany- és szén-savas fürdők.

Diatermia, kékfény, stb., stb.

Zsizsmann Rezső orgonahangversenye

A nagyvárad lutheránus hölgyek áldozatkészsége folytán, vasárnap délután olyan zenei műélvezethez jutatta közönségünket, amely a békebeli hangversenyek között is soká élt és hatott volna a komoly zene hiveire. Zsizsmann Rezső kolozsvári zeneigazgatót, már több ízben volt alkalmunk hallani Nagyváradon. Ennek dacára is mindig lenyűgözően hat ránk játékának választékos nemessége, izléssége, technikájának bravurossága és abszolút hibázhatatlansága, fölfogásának emelkedettsége, az a minden póztól mentesség, túlsoktól való tartózkodás, a hangszínezésben való mértéklet, ami egy hangszer művelőjénél sem olyan nagy erény, mint az orgonistánál, akit vajmi könnyen hatásadászatra esábit a hangszernek változatokban való gazdagsága.

Zsizsmann Rezső egyaránt kielégítette gazdag műsorával egy a klasszikus, mint a romantikus hivat. Ebben a vonatkozásban már bátran a klasszikusok közé számíthatjuk Mendelssohn hatalmas Praeludumát (D-moll), amely méltó módon vezette be a hangversenyt. Igen szép, mondhatjuk bájos volt Haydn „Tavaszi kar”-a. Erőtéljes és magával ragadó volt a Caprice heroique (Bonnetól) és az Adagio és Allegro Galupptól. A kevésbé muzikális közönséget — gondolom — inkább a modernebb szinkeveréssel dolgozó Dubois, Bossi és Brellmann-művei ragadták volna taposkra. A hangverseny legértékesebb száma Bach Tercata és Fuga, (D-moll) c. műve volt, melynek Zsizsmann ur minden mélységét, minden monumentalitását megdöbbentő erővel szinte kihoztantotta. Aki ott nem érezte Bach utólrhetetlen nagyságát, az a legszebb szavakból sem fogja megérteni. Felejthetetlen lelki élmény volt.

A kiváló művész pihenőit helyi erők töltötték ki. Pásztor Bozsó hegedűművész, igen tökéletes művészettel és klasszikus stílussal játszott egy Bach Sicilianát. Igen értékes száma volt a hangversenynek. Továbbá Haláthy Böske énekelt. Nagyon meleg, tömör esengős, igen értékes hanganyaga van. Éles Jolán helyes és díszes kíséretével járult a szép hangverseny sikeréhez.

Ugy képzeltük, Zsizsmann Rezső hangversenyét nagyobb templomban kellene rendezni. Mint láttuk azonban, azoknak volt igaza, akik a kis templomban rendezték.

Színház

HETI MŰSOR:

Szombat, május 23., délután 5 órakor: Harapós férj. Operett-premier. Sorozatszám 199.

Vasárnap, május 24., délután 6 és fél órakor: A kék róka. Herczegh Ferenc repriz. Sorozatszám 200.

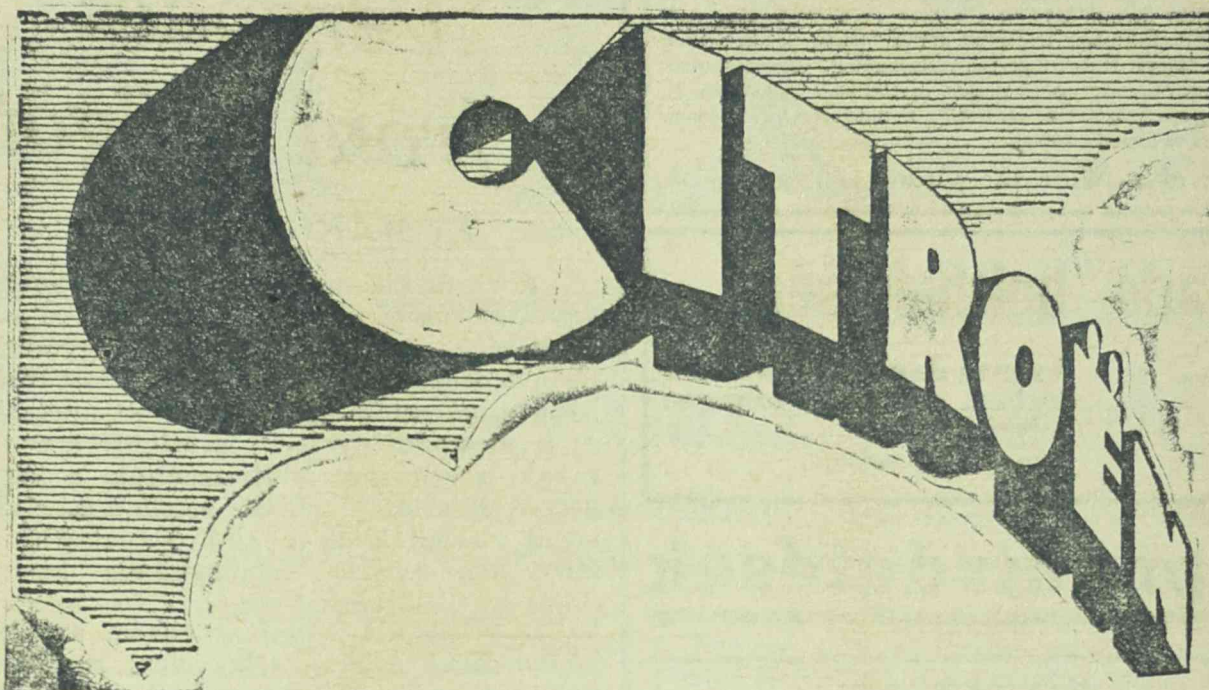
Vasárnap, május 24., este 9 órakor: A harapós férj. Operett-ujdonság másodszor. Sorozatszám 201.

Hétfő, május 25., délután 5 órakor: Aranyóra. Parlaghi Ilonka felléptével. Egészen olcsó helyárakkal. Sorozatszám 202.

MÉGSEM CSUKÓDNAK BE

A SZÍNHÁZ KAPUI!

Hiába minden aknamunkának, intrikáknak és alattomban folyó felborítási manővereknek, a színház kapui továbbra is nyitva maradnak és a rivalda lámpái nem fognak kialudni mindaddig, amíg becsületesen, tisztességesen dolgozó színészek Váradra szerződtek színjátszani. Mert ezeknek az embereknek szent kötelessége, hogy szívük utolsó dobbanásáig és akarataik végső megfeszítéséig ezen a színpadon dolgozzanak, amelyik színpad egy hosszú szezonnra kenyeret ígért nekik. A nagy és nehéz, szinte hetven százalékos napi kiadásokra való tekintettel nem tarthatunk mindennap előadást, hanem összeakarjuk süríteni a közönséget és hetenkint 3-4 napon fogunk műsorban gazdag és változatos előadásokat produkálni. Mi szívünk legnemesebb és legfisztaabb érzésével dolgozni akarunk, hogy a nehéz, de becsületes munkánkkal megélni tudjunk. Tisztelettel kérjük a közönséget, hogy ezt az egyszerű és őszinte vallomást a legmesszebbmenően támogassák.

Holnap érkezik városunkba a Citroen-karaván!

A karaván egész Európán át 20.000 kilométernyi utat tesz meg. Ne mulassza el az alkalmat, hogy 20 modell C 4 és C 6 cilindres, valamint a különböző teherkocsi közül kiválassza magának azt a kocsit, amely céljainak a legjobban megfelel.

Kísérje figyelemmel az újsághirdetéseket, amelyek jelezni fogják a mozgófénykép-előadások megtartásának időpontját. A Citroen-karaván mindenütt fog tartani mozgófényképbemutatókat szenzációs filmekkel, amelyek az utomobilgyártás technikai részleteit fogják bemutatni és amelyek érdekesek lesznek nemcsak a szakértő, hanem minden filmkedvelő számára is.

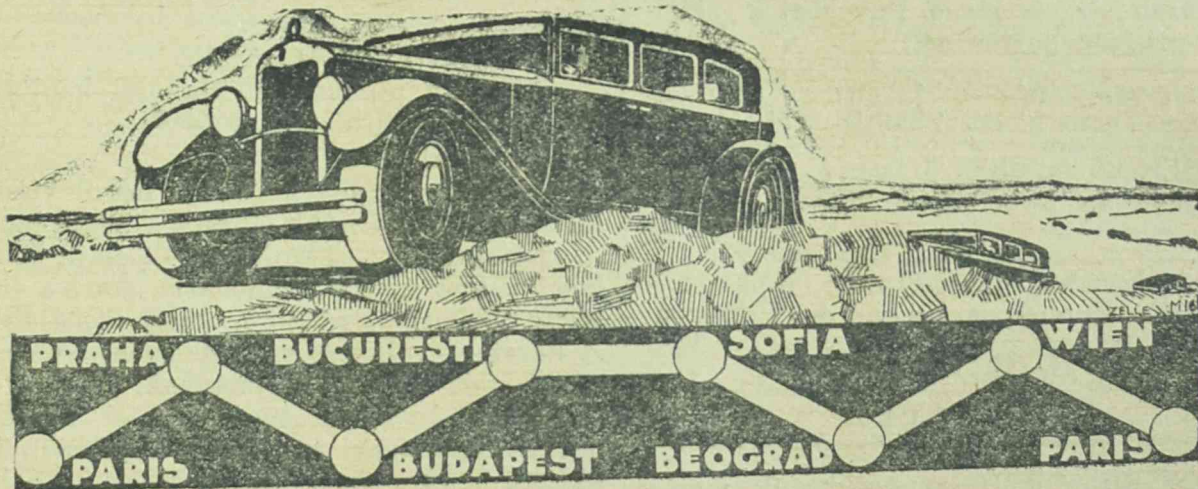
Kizárólagos képviselő Románia részére:

SOCIÉTÉ GÉNÉRAL POUR L'ÉTRANGER S. A.

București, Bd. Brătianu 42.

Palatul Ciclop

Telefon: 213/97

Rádió-Műsor

Csütörtök, május 21.

Bukarest. 4. Jazz. 7. Gramofon. 8. Giurgiu énekes dalestje. 8.30. Szimfonikus zenekar Brunetti vezényletével. 9.15. A szimfonikus hangverseny folytatása.

Budapest. 9.15. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 12.05. Hangverseny. Közreműködik Hegedűs Bébi (ének) és Weichherz Irén (hegedű). Zongorán kísér Polgár Tibor. 4. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. (Rádió Szabad Egyetem). Utána: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5.10. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Dr. Gróh Gyula: Mérgezések a háziállatoknál. 5.45. Emléknapp az 1849. május 21-én Budavár visszavételénél elesett és a tabáni temetőben pihenő honvédek sirjánál. 6.45. Angol nyelvtanítás. 7.15. Gyorsírótanfolyam. 7.45. Tibor Zoltán (ének) és Schulhof Ottó (zongora) hangversenye. 8.40. Űrverseny- és löverseny-eredmények. 8.45. Hangverseny az Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. Közreműködik Angelo Kessisoglu zongoraművész. Vezényel Oswald Kabasta, a bécsi rádió kar-

nagya. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Dunapalota szállóból.

Péntek, május 22.

Bukarest. 4. Motzoi-zenekar: könnyű és román zene. 7.30. Gramofon. 8. Caudella: A bérlő lánya című vigoperája.

Budapest. 9.15. Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12.05. Szalonzenekari hangverseny magyar szerzők műveiből. 4. Lipthay Imréné meséi. 5. Zöld tenger. Novella. Irta és felolvassa Siklóssy Pál. 5.25. A Budapesti III. kerületi Török Dalkör hangversenye. Karmagy: Rezik Béla. 6.15. Dr. Heigl László: Hogyan él a pápa. Felolvassa dr. Domsa Sándor. 6.30. Bura Károly és cigányzenekarának zenéje. 7.25. Az Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30. Az Operaház előadásának közvetítése. Az álaré. Opera 3 felvonásban. Szövegét írták Lothar Rudolf és Góth Sándor. Zenéjét szerzte Hubay Jenő. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalonzenekar, valamint Toll Árpád és Toll János cigányzenekarának hangversenye az Ostendekávéházban Kalmár Pál (ének) közreműködésével.

BÉLYEGGYÜJTŐK FIGYELMÉBE

Megvételre keresek két filléres magyar újságképeket 1900-tól 1915-ig Pesti Hírlap, Budapesti Hírlap, Pester Journal, Pesti Napló, Magyar Hírlap, Egyetértés felnyomattal. 100-ért 25 osztr. schillinget fizetek, újságszállagon darabonként egy schillinget, nagy gyűjteményeket is vásárolok. Gyűjtők részére ki-ánatra pompás vásztéket küldök.

A. Weisz, Wien IX., Grüne Torgasse 24.

Kiadó bolthelyiség

Avram Janca 10. számú házban, a legjobb forgalmi helyen.
Cím az udvarban.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

MEGISMERKEDNÉK fiatal, vagy középkorú hölgyel, kivel németül vagy angolul üres óráimban elevegehetnék. Leveleket „Szó-rakozás” jellegre a kiadóba. 37

LEBOVITS ERZSI okl. kozmetikus, szépség-ápoló intézetét a legmodernebb felszereléssel kibővítvé, áthelyezte Parcul Traian (Széchenyi-tér) 1. I. em. 30

Ha izzad a lába,

keze, hónalja csakis

SUDEOL-

kenőcsöt használjon.

Biztos szer. - Kapható

minden gyógyszerár-

ban és drogériában.

Akt gyorsan és jó áron

akar venni, vagy eladni,

hamar akar megfelelő ál-

láláshoz jutni, alkalmazot-

tat szerezni stb. — a

Nagyvárad Napló apró-

hirdetéseit útján juthat

célhoz.

LAKÁS

TÖBB eszinosan butorozott szoba központban fűtés, világítás és takarítással együtt 1200 leiért azonnalra is kiadó. Bővebbet a „Metropol”-szálloda portásánál. 186

HÁROM, vagy négyszobás modern uccai lakás augusztusra kiadó. Vámbház-u. 51. 25

KERESEK központban 3 vagy 4 szobás modern lakást novemberre. Cím a kiadóban. 38

2 szoba, konyha, speizből álló lakás azonnal kiadó. Kapucinus ucca 4. Értekezni Mezeinél, Baross u. 5. 5084

ADÁS-VÉTEL

VILÁGHIRŰ „OPEL” gyermekkocsik megérkeztek Waldmann-céghez.

100 HOLD földbirtok Nagyváradtól 5 km-re előnyös fizetési feltételekkel eladó, uri kastéllyal. Dr Váradi Ödön ügyvéd, Parcul Traian 12. 27

SLAZENGERS, Dunlop tenniszlabdák, prés, lack, tenniszhalók megérkeztek Waldmann-céghez.

EBÉDLŐ kredenc, 6 börszék, fehér garderobeszekrény, csillár eladó. Pompadour Széchenyi-tér 2. 5083

SAIL, Hammer, Davis, Dunlop tennisz-racketek megérkeztek Waldmannhoz.

KÜLÖNFELE

SZABÁSZATI és varrótanfolyam kezdődik leggyorsabb pesti módszer mellett, tanítványok saját ruhájukat varrhatják felügyelet mellett. Ugyanott már 100 leltől ruhák készülnek. Püspöki-ut 19. 34

ROSSZ a föltöltötte? Vigye megjavíttatni a „Pallas” könyvkereskedésbe. Bul. Reg. Ferd. Orsolya-zárda épület. 507

Vergődés
a front mögött

KOMÁROMI JÁNOS

16

A cs. és kir. sajtóiroda, mint közület, egyuttal közbenső szerv is volt a bécsi szerkesztőségek meg a cs. és kir. hadügyminisztérium cenzuraosztálya között. Másszóval: a bécsi szerkesztők által benyújtott cikkeket és fronttanulmányokat közvetítette a cenzurának, a cenzorok felülvizsgálták, a lényegét rendszerint kihúzták belőle s a cikket végül visszaküldték a sajtóirodának. Ott aztán visszakaphatta monumentális koncepcióját az illető bécsi redaktor. Nos, ez a szakállas szerkesztő is, aki egyébként az egyik képeshetilap Allerlei (Egyveleg) rovatának volt a vezetője, aziránt próbált érdeklődni, hogy egy elmefuttatása, amelyet még szeptember hó 2-ik napján nyújtott be szíves és sürgős felülvizsgálás és engedélyezés végett, visszakapható-e december hó 1-ső napján? A cikket ugyan nem kapta meg (munkában lehetett még valahol), de kapott helyette olyan egy-két tanácsot, hogy egészen bizonyos volt: ez az alak sem jelentkezik újabb három hónapig.

A költőt mindez elképesztette némileg, mert akkor még nem ismerte a bécsi szerkesztők juhtermészetét. De nem törte rajta a fejét, különben is előtte feküdt az osztrák frontköltő verse, amelynek átültetésével szeretett volna készen lenni ebédidőig. Az alatt tisztek jöttek és mentek össze-vissza a szobáján keresztül s tulnyomórészt azon vitatkoztak, hogy az asztalok elhelyezése még sem megfelelő egyes szobákban. Később váratlanul kattanogni kezdett a szomszéd szobában az írógép (egyszerre három!) s a dragonyosfőhadnagy, aki addig visszafojtott kunogással merült el valami frivol képujságba, egyszerre fölugrott s a két fülét kezdte csapkodni:

— Megörülök! Megörülök!

Abban a pillanatban Manussi kapitány kiáltott ki a harmadik szobából:

— Ruhe!

A dragonyosfőhadnagy szó nélkül visszaült a helyére s tovább olvasta a frivol lapot.

Észrevétlenül suhant el a délelőtt. Közel lehetett már az ebéd időpontja, mert a tisztek gyülekezni kezdtek a költő szobájában. A harcéri helyzetet vitatták meg, elismeréssel adózva annak az elánnak, amelyet a cs. és kir. ezredek tüntetnek fel nap-nap mellett valamenyi harcérien. Akkorára benyitott Eckner őrnagy-parancsnok is, a kör szélére állt s néha egy-két szót váltott a tisztekkel.

A költő készen letta verssel, de úgy maradt továbbra is ülve. Nem tudta ugyanis, hogy fölállván, illik-e a tisztek közt maradnia, avagy kimenjen-e? Mialatt ezen tűnődött, egky csutoraorru őrnagy nyitott be s egyszerre lelkendezésben törtek ki valamenyien. Eckner őrnagy szorított vele kezét elsőnek:

— Szervusz, Vokurka! Mi újság a hadfelügyeleti bizottságban?

Vokurka őrnagy böfentett erre kettőt s elmondta, hogy egyszer már ebédelt, mert ma gombóc van a tisztimenázásban s félóra múlva újra átmegy; ilyen esetben ugyanis két adagot szokot bevágni. Gyenge oldala a gombóc. Neve után gyanította a költő, hogy alighanem morva népterületen ringott bölcsője. Lábán két olyan bakancs bagariáskodott, mint két ladik.

adagot szokott bevágni. Gyenge oldala a gombóc.

— Brávó! Hát bevonult az új segéderő?

A költő felpattant s bemutatkozott, előírás szerint. De Vokurka őrnagy leintette:

(Folyt. köv.)

ALLAST NYER

HUSZEZER lei óvadékkal, önálló üzletvezetéshez vidékre házaspárt keresek azonnalra. Nyékiné. Vitéz-u. 78. 5084

VÁSÁROSOK, házalók, új cikkekhöz felvételnek. Kosuth-ucca 22. Friedmann. 5046

KÖZÉPKORU iz. nő, beteg mellé felvétetik. Cím a kiadóban. 5070

ALLAST KERES

CUKRÁSZSEGÉD állást keres. Cím: Nagy, Varju ucca 16. 23

IDŐSEBB zsidó nő, aki a háztartás minden ágában járatos, szerény fizetésért állást keres. Vidékre is elmegy. Cím Beöthy Ödön-u. 74. sz. 5044

MOZI

A HEYMAN SZINKÖR MUSORA:

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órakor:

Pénteken 5, 7 és 9 órakor: *Elisabeth Bergner világfilmje: ELSA KISASSZONY.* Schnitzler regénye nyomán. Jack Trevor, Albert Steinrück, Bassermann. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

A FILMPALACE MUSORA:

Csütörtök 3, 5, 7 és 9: „HETEDIK PARANC SOLAT”. A Fox-filmgyár hangos slágere. A főszerepben: Janet Gaynor, Charles Farrel. 3 órakor oleső helyárak.

Péntek 5, 7 és 9: „HETEDIK PARANC SOLAT”. Előzőleg hangos pótkép. Utolsó nap. Kedvezményes jegyek érvényesek.

Szombat 3, 5, 7 és 9: „KERINGŐ A HALÓ-KOCSIBAN”. A legkedvesebb német filmoperett. A főszerepben: Albert Paulig, Lucie Englisch, Fritz Schulz! Szép idő esetén a 9 órási előadás a Filmterrasseon lesz megtartva.

Vasárnap d. e. 11: „ORSZÁG NÖK NÉLKÜL” és „MOZI KIRÁLYNÖ”. Conrad Veidt, Verebes Ernő, Huszár Puffy, Elga Brink és Laura la Plante együtt.

Primaria Municipiului Oradea

„Serviciul Economic”

No. 13978—1931.

PUBLICATIUNE

Primaria Municipiului Oradea aduce la cunostinta generala, ca inchiriaza urmatoarele locuinte si localuri de pravalie dupa cum urmeaza:

1. Un local de pravalie din edificiul „Bazar” spre teatru, cu incepere dela 1. Iunie 1931.

2. Edificiul Chiose din Parcul Traian pe timp de 3 ani, incepand dela 1. Iunie 1931.

3. Locuinta No. 7. Et. I. din edificiul „Apollo” Bd. Regele Ferdinand No. 12, constatatoare din 3 camera si acc. pe timp de 3 ani, incepand dela data adjudecarii.

4. O locuinta de 2 camere si accesorii din Casa Muncitorilor pe timp de 3 ani, cu incepere dela 1. Iunie 1931.

5. Apartamentul dela Etaj fost al Bancii Arthur Barna din edificiul „Bazar” de 2 camere, bucatarie si accesoriiile ce le are pe timp de 3 ani cu incepere dela 1. Iunie 1931.

Ofertele se primesc pentru toate aceste inchirieri la Serviciul Economic al Primariei Etaj I. Camera No. 27 insotite de 5% garantie pana in ziua de 30 Mai 1931.

Conditunile si orice informatiuni se primesc la Serviciul Economic.

Oradea, la 20 Mai 1931.

Primaria Municipiului Oradea.